

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

2

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: НОВІ ВИМІРИ У ВОЄННИЙ ЧАС

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 16 травня 2025 року

Том 2

Одеса
2025

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 16.05.2025 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час** : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2025. – Т. 2. – 716 с.
ISBN 978-617-8430-61-0

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири України: нові виміри у воєнний час» містять результати наукових досліджень і практичних напрацювань вчених, фахівців і військовослужбовців, здійснені в умовах повномасштабної війни. У збірнику представлено як теоретичні, так і емпіричні дослідження у галузях філософії, загальної теорії держави і права, історії права, сучасних соціально-політичних процесів, соціології та психології.

Особливу увагу приділено аналізу загроз національній безпеці в конституційному, міжнародному та європейському правовому контекстах, а також питанням трудового, соціального, земельного, аграрного та екологічного права. Окремі розділи присвячено функціонуванню економіки та підприємництва в умовах євроінтеграції.

У збірнику також розглянуто проблематику цифрової трансформації, захисту інформації та кібербезпеки в умовах воєнного часу, методику викладання іноземних мов, перекладознавство, лінгвістику і журналістику. Висвітлено наукові здобутки в адміністративному, фінансовому, морському та митному праві, реформуванні судової системи, діяльності прокуратури, правоохоронних органів та адвокатури. Окремо проаналізовано питання кримінального права, кримінального процесу, кримінології, криміналістики, судової експертизи, медико-психологічного забезпечення правосуддя, а також аспекти цивільного, сімейного, господарського права, інтелектуальної власності та патентного судочинства. Розглянуто також актуальні питання діяльності бібліотек у закладах вищої освіти та фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти, а також практикам у галузях права, економіки, соціології, політології, психології, філології, журналістики та кібербезпеки.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

ISBN 978-617-8430-61-0

© НУ «Одеська юридична академія, 2025
© Автори статей, 2025

Будзар Павло Степанович ЩОДО ПРИБУТКУ ЯК ЧИННИКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	279
Зарічанський Григорій Віталійович ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ ЯК ОБ'ЄКТ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	282
Ляховецький Олександр Олександрович ЩОДО СМАРТ-КОНТРАКТІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРЮВАННЯ	284
Неділько Сергій Миколайович ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТОВАРИСТВ ВЗАЄМНОГО СТРАХУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ НОРВЕГІЇ	287
Попович Павло Олександрович ІНТЕГРАЦІЙНІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ УКРАЇНИ В ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ ГАРАНТІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СФЕРІ ЗЕД, ЗА УМОВ ВОЄННОГО ЧАСУ	291

СЕКЦІЯ 16. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

Харитонова Тетяна Євгенівна ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СЕРВІТУТНИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ	294
Григор'єва Христина Антонівна СУБ'ЄКТИ ПРАВ НА ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ПИТАННЯ	297
Заверюха Марина Михайлівна НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ЛІСОВИХ ГОСПОДАРСТВАХ	300
Канівець Людмила Анатоліївна ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ЗЕМЕЛЬНО-КАДАСТРОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	302
Караханян Карина Мартинівна ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВОДНЕВОЇ ЕНЕРГЕТИКИ У ВОЄННИЙ ЧАС ТА ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	305
Платонова Євгенія Олегівна ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЗЕМЕЛЬ РЕКРЕАЦІЙНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	307
Чумаченко Інна Євгенівна ОСОБЛИВОСТІ ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ, ЗАВДАНИХ ПОРУШЕННЯМ ВОДНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	310
Берзінь Сергій Людвигович ПРАВОВІ СПОСОБИ СТИМУЛЮВАННЯ МЕЛІОРАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ В УКРАЇНІ	313
Поліщук Єгор Сергійович НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ДОБРОСОВІСНОГО НАБУВАЧА ЗЕМЕЛЬНОЇ ДІЛЯНКИ	315
Щербаков Юрій Сергійович ЗЕМЕЛЬНІ СЕРВІТУТИ ДЛЯ ПОТРЕБ ЕНЕРГЕТИКИ: ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ	318
Юров Максим Юрійович ЕКОЛОГО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ВІТРОЕНЕРГЕТИКИ	320

СЕКЦІЯ 17. ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

Шамша Ігор Володимирович СВІТОГЛЯДНІ ЗАСАДИ НАРЦИСІЗМУ В МЕДІЙНИХ ПРАКТИКАХ	323
---	-----

Список використаних джерел:

1. Про особливості правової охорони географічних зазначень для сільсько-господарської продукції та харчових продуктів, захист прав та застосування схем якості, включаючи традиційні гарантовані особливості для сільськогосподарської продукції та харчових продуктів : Закон України від 06.09.2022 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 25. Ст. 9.

2. Григор'єва Х. А. Законодавче забезпечення державної підтримки сільськогосподарства України в умовах війни та післявоєнного відновлення: про-довольчий вимір : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2025. 304 с.

Ключові слова: географічні зазначення, сільськогосподарські продукція, державна підтримка, харчова продукція.

Keywords: geographical indications, agricultural products, state support, food products.

Заверюха Марина Михайлівна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

НОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В ЛІСОВИХ ГОСПОДАРСТВАХ

Ліс є цінним ресурсом країни та основою її екологічної рівноваги, що сприяє збереженню водних і ґрунтових ресурсів, а також відіграє важливу роль у боротьбі зі змінами клімату. Через його значення для глобальної економіки, питання сталого лісокористування набуває особливої актуальності. Сьогодні світ переживає глибокі зміни, пов'язані з розвитком інформаційних технологій. Цифровізація має безпрецедентний вплив на економіку, суспільство та, без сумніву, на стан навколишнього природного середовища. У сучасному глобалізованому інформаційному просторі активно розвивається новий цифровий економіко-правовий устрій. Процеси цифрових трансформацій та автоматизації охопили всі сфери життя, зокрема й лісове господарство, і Україна є частиною цих змін.

Використання цифрових інструментів відкриває нові можливості для підвищення ефективності діяльності лісогосподарських підприємств. Питання збереження лісових екосистем набуло особливої важливості на тлі глобальної кліматичної кризи, зменшення біорізноманіття та військових дій. Нові цифрові технології дедалі більше стають складовою повсякденного життя. В попередніх працях автора вже згадувалось відносно діджиталізації лісових відносин в умовах воєнного стану [1, с. 147], зокрема вебпортал ЕкоСистема [2], який поклика-ний стати національною платформою, де зібрані всі адміністративні екопослуги

для бізнесу та вся екологічна інформація для громадян стосовно різних природних ресурсів: лісу, атмосферного повітря, вод, надр та інші послуги, або ж сайт ДроваЄ (<https://drovae.gov.ua/>) де є можливість в декілька кліків замовити дрова (з можливістю обрати постачальника, тип дров та інші параметри) [3].

В зарубіжній юридичній літературі зустрічається таке поняття як «цифровізація лісу». «Цифровізація лісу» передбачає стійке впровадження передових технологій у лісах для покращення поточних тенденцій, які використовуються для моніторингу лісового середовища, збору даних та аналізу в галузі досліджень і розробок [4]. Україна також не стоїть осторонь «цифровізації лісу», так за останніми даними, розміщеними на офіційному сайті Державного агентства лісових ресурсів України у рамках інвестиційного плану «Ліси України» оголошується закупівля системи для повітряного лазерного сканування лісів [5]. Упродовж минулого та позаминулого року Департамент ІТ технологій здійснив польові дослідження щодо застосування лазерного сканування, використовуючи обладнання, надане спеціалізованою компанією.

Роботи проводились у різних регіонах – як у хвойних, так і в листяних лісових насадженнях. Отримані за допомогою лазерного сканування результати були зіставлені з даними традиційних вимірювань, виявилось, що технологія дійсно дозволяє точно змодельовати структуру лісових ділянок. Дана технологія має назву «LIDAR сканування» та вже продемонструвала вагомі переваги:

- високоточні дані щодо висоти та діаметрів окремих дерев, а також середньої висоти деревостану;
- визначення порід дерев за особливостями структури крон;
- можливість розрахунку об'ємів деревини та загальної біомаси;
- виявлення й створення карт лісових доріг, просік тощо;
- моніторинг змін лісового покриву, зокрема суцільних та вибіркового рубок, лісових пожеж, вітровалів та інших природних чи антропогенних впливів.

Цифрові технології створюють нові можливості для ефективного управління лісовими ресурсами та їх відновлення. Євроінтеграційний курс України, прагнення до збереження суверенітету, територіальної цілісності, а також забезпечення економічного зростання та підвищення рівня життя громадян вимагають глибоких і динамічних змін у країні. Особливо це стосується цифрової трансформації суспільних процесів, зокрема й у сфері лісового господарства.

Список використаних джерел:

1. Заверюха М. М. Діджиталізація лісових відносин в умовах воєнного стану. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2024. № 1. С. 145-149.
2. ЕкоСистема: національна онлайн-платформа, яка містить актуальну інформацію про стан довкілля. URL: <https://eco.gov.ua/> (дата звернення 10.04.2025)
3. ДроваЄ для всіх українців. URL: <https://drovae.gov.ua/> (дата звернення 11.04.2025)

4. Rajesh Singh, Anita Gehlot, Shaik Vaseem Akram, Amit Kumar Thakur and etc. Forest 4.0: Digitalization of forest using the Internet of Things (IoT). *Journal of King Saud University – Computer and Information Sciences*. 2022. Vol. 34. Iss. 8. Part B. P. 5587-5601.

5. ДП «Ліси України» оцінюватиме запас деревини за допомогою лазерного сканування. URL: <https://forest.gov.ua/news/dp-lisy-ukrainy-otsiniuvatyme-zapas-derevyny-za-dopomohoiu-lazernoho-skanuvannia> (дата звернення 11.04.2025).

Ключові слова: діджиталізація, лісові відносини, ліс, воєнний стан, лісове законодавство, охорона лісів, захист лісів.

Keywords: digitalization, forest relations, forest, martial law, forest legislation, forest conservation, forests protection.

Канівець Людмила Анатоліївна

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права,
кандидат юридичних наук, доцент*

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ЗЕМЕЛЬНО-КАДАСТРОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Характерною рисою сучасного суспільства, в умовах глобалізаційних змін, є його інформатизація, швидкий розвиток цифрових технологій, істотне розширення джерел доступу до інформації. У даному контексті особливо значимою стає екологічна інформація, потреба в отриманні якої, в умовах воєнного часу, набуває нового змісту. Зазначені обставини вимагають, передусім, налагодження діалогу між державою в особі уповноважених органів і громадськістю, гарантування ефективної інформаційної взаємодії між ними. І нарешті – створення належних умов для задоволення потреб населення в об'єктивній і достовірній інформації шляхом забезпечення вільного доступу до неї. У свою чергу, від рівня еколого-інформаційного забезпечення, його ефективності залежатиме і рівень вирішення нагальних економічних, актуальних еколого-правових проблем, ефективність ухвалених управлінських рішень тощо.

У числі основних джерел екологічної інформації визначено дані природноресурсових кадастрів. З-поміж інших видів кадастрів пріоритетну роль відведено Державному земельному кадастру, відомості якого є інформаційним підґрунтям регулювання земельних відносин, роль якого в умовах глобалізаційних загроз і викликів, євроінтеграційних прагнень держави, обумовлених ними процесів реформування і трансформації сфери земельних відносин, невідпинно зростає.

Відкритість та доступність відомостей Державного земельного кадастру, законність їх одержання, поширення і зберігання, згідно зі ст. 3 Закону України «Про Державний земельний кадастр», визначені серед основоположних засад